

Orijinal Kaynak: Meany, Paul. (2021, March 17). “The First Person to Prosecute a Head of State, John Cooke”, *Libertarianism*.

Atıf Şekli: Meany, Paul. (2021, Haziran 08). “Devlet Başkanını Dava Eden İlk Kişi: John Cooke”, Çev. İrem Gürel, *Sosyal Bilimler*. sosyalbilimler.org/devlet-baskani-dava-john-cooke

Devlet Başkanını Dava Eden İlk Kişi: John Cooke

Paul Meany
Türkçesi: İrem Gürel

17. yüzyılda yaşayan İngiliz John Cooke, ilk defa devlet başkanına insanlık suçlarından dolayı dava açan tiranlığın en büyük düşmanlarından biriydi.

Avrupa, 17. yüzyılda kendi milletlerine hükmetmek için tanrısal olarak atandıklarına inanan hükümdarlar tarafından yönetiliyordu. Bu inanç, 1609’da avukat Edward Coke’a yönelik bir özel konsey toplantısında İngiltere Kralı I. James tarafından ortaya konduğu gibi bir kraliyet hakkı anlayışını teşvik etti. Kral James en yüksek yargıç olduğunu ve İngiltere’nin alt yargıçlarını atadığı için onların kararlarını geçersiz sayabileceğini ve onları herhangi bir sebep olmadan kendi isteği doğrultusunda görevden alabileceğini cüretkârca belirtti. Ve Tanrı, kraliyet otoritesinin ve yasasının nihai kaynağı olarak görülmesine rağmen Tanrı’nın yeryüzündeki vaftiz edilmiş temsilcisi olarak kral, bu ayrıcalıklı konumu paylaşıyordu.

İngiliz İçtihat Hukuku geleneğinin bir savunucusu olan Edward Coke buna katılmıyordu. Kralın “Tanrı’nın ve kanunun altında” olduğunu açıkladı. Kral buna Coke’un yüzüne yumruk atma girişiminde bulunarak cevap verdi. Coke ise kralın otoritesini sorguladığı için özür dileyerek hızla kaçtı ve yere kapandı. Kralın sözünün ne kadar keyfi ya da acımasız olursa olsun yasaya eş değer olduğu düşünülürdü. Bu, John Cooke’un yaşadığı dünyaydı ancak bu önümüzdeki birkaç yüzyıl içinde çarpıcı bir şekilde değişecekti.

Tarihte tiranlık hiç de az değildir. Antik Roma imparatorları, ortaçağ Avrupası’nın hükümdarları ve 20. yüzyıl komünist ve faşist devlet başkanları gün ışığını gören en acımasız ve en katı insanlara örnektir. Daha da kötüsü, çoğu tiranlık cezasız kalmıştır. Dünyanın dört bir yanından filozoflar tiranlığa direnmenin ne zaman meşru olduğu konusunda çeşitli teoriler ifade etti. Yine de insanlık tarihinin çoğu için bir kişiyi zorbalıktan yargılamak için yasal bir çerçeve yoktu, tiranlık ölümcül bir günahı fakat bir suç değildi. Ancak 17. yüzyılda John Cooke insanlığa karşı suçlardan dolayı bir devlet başkanını yargılayan ilk kişi olduğunda bu durum değişti.

Mütevazı Kökenlerden

Kralın Edward Coke'a patlamasından bir yıl önce, John Cooke (akraba değiller) 1608'de Burbage adındaki küçük bir köyün dışında yaşayan fakir bir çiftçi ailede doğdu. Cooke'un ailesi, Katolik kilisesini boş bir ritüel ve batıl inanç olarak gördükleri şeyden arındırmaya çalışan dini bir azınlık olan Püritenler idi. Püritenler İngiltere kilisesine bağlı olan Anglikan Ortodoksluğu ile çelişen sadık inançları nedeniyle sıklıkla ayrımcılığa uğradılar. Cooke'un ailesi hiçbir açıdan zengin değildi. Cooke, babasının ve büyükbabasının daha önce olduğu gibi hayatının geri kalanında muhtemelen bir çiftçi olarak kalacaktı ancak Oxford'daki Wadham Koleji'nde fakir ve muhtaç insanlar için özel yardımlarla oluşturulan eğitim görme fırsatı bunu değiştirdi. Cooke orada iken retorik, mantık ve etikten oluşan yoğun bir müfredat görüyor ve Yunanca ile Latince öğreniyordu. Bunların hepsini on dört gibi hassas bir yaşında yaptı.

Parlak bir öğrenci olan Cooke avukat olmak için çalışmalarına kararlı bir şekilde devam etti ve Londra'daki avukat ve hakimler için dört dernekten biri olan Gray's Inn'de eğitim gördü. Cooke burada yasanın "herkese aynı ve insanlar arasında ayırım gözetmeden davrandığını" öğreten Richard Sibbes gibi insanların altında çalıştı. İster soylu ister sıradan biri olsun tüm insanlar suçlarından sorumluydu ve bu, Cooke'un hukuki görüşünü derinden etkileyecek bir fikirdi. Müfredat yedi yıllık zor bir sistem şeklindeydi ancak bunun sonunda Cooke tam nitelikli bir avukat oldu.

Kral James ve "Şahsi Saltanatı"

Cooke bir avukat olarak çalışmaya başladığında Kral James'in yerini, günlerini çeşitli görkemli salonlarda reform çağrılarını görmezden gelerek ve cömertçe yaşayarak geçiren kendini beğenmiş oğlu I. Charles almıştı. Geri dönüp bakacak olursak 1215'te ise İngiliz baronları Kral John'a karşı isyan etmiş ve İngiliz içtihat hukukunun belkemiğini oluşturan yasal bir belge olan Magna Carta'yı uygulamaya koymuştu. En önemlisi Magna Carta, kralın sadece parlamentonun rızası ile vergileri artırabileceği fikri gibi belli yasal normları ve hakları garanti etmişti. Bu, parlamento ile kral arasında bir güç/iktidar paylaşımı dinamiğine izin veriyordu ancak Charles iktidarı paylaşmakla ilgilenmedi. Parlamentoyu 1629 yılında görevden aldı ve onun katkısı olmadan yönetti. Haksız para cezaları, tekel ve unvan satışı ve parlamentonun herhangi bir onayı olmadan gümrük vergilerini yükseltmek gibi düzenbazca yollarla gelir elde etti.

Charles ülkeyi sanki kendi mülküymüş gibi yönetirken parlamento on bir yıl boyunca öylece oturdu. 1641'in Kasım ayına kadar parlamento, krala ve onun "şahsi saltanatı" sırasındaki davranışlarına karşı şikâyetlerin bir listesi olan Grand Remonstrance'ı meclisten geçirdi. Charles'ın saltanatını şiddetle kötüleyen bu iddianameye ek olarak Charles tarafından beş parlamento üyesinin önceki İskoç işgalcilerle işbirliği yaptığından

şüpheleniliyordu. Kral, 1642'de bu beş milletvekilini tutuklamaya geldiğinde yoldaşlarının yerini açıklamayı reddeden parlamentonun kalanı tarafından geri çevrildi. Charles öfkeyle Londra'yı terk etti ve uzun zamandır küçümsediği isyankâr parlamentoyu ortadan kaldırmak için hızla bir ordu kurdu.

İngiliz İç Savaş'ı Başlıyor

Sonraki İç Savaş, İngiliz halkının şimdiye kadar gördüğü en yorucu ve sefil çatışmalardan biriydi. Toplam zayıyata ilişkin tahminler değişiklik göstermekle birlikte belki de on İngiliz erkekten biri çatışmada öldürüldü; ki bu, o zamanki nüfusa bağlı olarak I. Dünya Savaşı'nda yaşanan kayıplardan daha yüksek bir oran. Ancak dört yıllık çatışmanın ardından Oliver Cromwell'in enerjik liderliği ve yeniden düzenlenen parlamento ordusu sayesinde savaş 1646'da sona erdi.

Savaş şiddetlenirken, Cooke nüfusun en fakirlerine karşı daha adil olmak için hukuk sisteminde reform yapmanın savunucusu olan bir isim hâline gelmişti. Cooke'un zamanındaki hukuk sisteminde keyfilik, istismar ve yolsuzluk çok yaygındı. Birçok avukat rüşvete, kayırmacılığa ve iltimasa karışmıştı. Kamu görevlileri, pozisyonları çoğu zaman en nitelikli adaya değil, en yüksek teklifi verene satarlardı. Üstelik yasa, meslekten olmayan kişi için tamamen erişilmezdi. Heykeller ve raporlar çok eski olan Norman Fransızcası ile yazılmıştı, yani bu, bir kişi iyi eğitim almadıkça ve yabancı bir dil öğrenmek için zamana sahip olmadıkça kendilerini etkileyen yasal kararları anlayamayacağı anlamına geliyordu. Yasal süreç de ağır yasal ücretlere yol açacak şekilde son derece yavaştı. Son olarak ve en önemlisi, yasa esasında eşitsizdi. Statü sahipleri ve zenginler sıklıkla fakirler için ayrılan tüyler ürperten cezalardan kaçınırdı ve eğer birisi eğitim almışsa "ruhban sınıfının menfaati" olarak bilinen bir kazanç olan ilk cezasından kaçınabilirdi.

Reformcu Cooke

Bu büyük adaletsizliklerden dehşete düşen Cooke, *The Vindication of the Professors & Profession of Law*'ı kaleme aldı. Cooke ayrıca tartışmalı bir şekilde avukatların mesleklerinin açgözlülük değil adalet arayışı ile ilgili olduğu göz önüne alındığında belirli bir miktarın üzerinde kazanmamaları gerektiğini savundu. Cooke, hukukun korumasının insanların varlıklarına bakılmaksızın herkesi kapsamaması gerektiğini savunduğundan avukatları fakirler için ücretlerinden feragat etmeye bile zorladı. Cooke din adamlarının çıkarını kınadı ve hatta eğitilmiş olanlar yasayı ihlâl ettiğinde cehalet bahanesine sahip olmadıkları için bunun daha da kötü bir durum olduğunu savundu. Bazılarını diğerlerine tercih eden bir hukuk sistemi aforoz için kendi başına bir sebepti. Kendi ailesini ilgilendiren bir davada yavaş bir adalet sisteminin zorluklarını deneyimleyen Cooke, hızlı bir hukuk

sisteminin yasal ücretleri keserek ve avukatların daha fazla müvekkil ile ilgilenmesine izin vererek sanıklara fayda sağlayacağını biliyordu. *Vindications*, adalet sistemini yerin dibine batıran bir iddianameydi ancak aynı zamanda hukukun gelecekte nasıl olabileceğine dair biz vizyonu: hızlı, eşit ve tarafsız bir sistem.

Cooke, *The Poor Man's Case* olarak bilinen başka bir kitapçıkta yasa koyuculardan fakirlere merhamet ve şefkat göstermelerini rica etti. Fakir bir toplumdaki gelen Cooke yoksulluğun getirdiği sefaletlere karşı anlayışlıydı ve zor koşulların fakirleri geçimlerini sağlamak için suça yönelttiğini belirtti. Koşullardan dolayı bu tür suçlulara bir dereceye kadar merhametle davranılmalıdır. Bir şiling üzerine bir hırsızlığın asılma suçu olduğu bir zamanda Cooke'un merhameti temiz bir soluktu.

Kralı Yargılayacak Birini Bulmak

Cooke savunuculuğundan dolayı ve vicdanını saf tutma yeteneği için "Beyaz Cook" lakabını aldı. Daha sonra 1649'da Charles ikinci bir iç savaş başlatmaya çalıştığı için tekrar hapsedildi. Parlamento artık Charles'ı sınırlı yetkilere sahip bir hükümdar olarak tolere edemezdi. Parlamento, Magna Carta'yı ve yasanın kralların iradesi üzerindeki üstünlüğüne olan bağlılığını desteklemek için mücadele etti. Parlamentonun önde gelen üyeleri, İngiliz halkına karşı işlediği suçlardan dolayı kralı yargılamaya karar verdi ve bu emsalsiz bir davaydı.

Bu dava duyurulduğunda çoğu avukat Londra'dan kaçıp gitti. Yeni İngiliz Cumhuriyeti başarısız olursa krala karşı olan duruşmaya katılanlar kesinlikle misilleme ile karşı karşıya kalacaklardı. İhanetin cezası; asılmak, çekilmek ve dörde bölünmek ve mahkumların bağırıksakları kesilip gözlerinin önünde yakılırken yavaşça asıldığı barbar bir infazdı. Kurbanın vücudu daha sonra parçalara ayrılıp ülke çapında sergilenecekti.

Londra'da kalan birkaç kıdemli avukattan biri olan Cooke, hızlı bir şekilde başsavcı olarak atandı ve kanıt toplamaktan ve kralın davası için yasal argümanları yazmaktan sorumlu tutuldu (ancak davanın kendisinde lider bir rolü olmayacaktı). Bu rol, davanın yüzü olacak olan Matthew Steele tarafından üstlenilmişti. Ancak kaderden mi yoksa korkaklıktan mı Steele hasta olduğunu iddia etti ve Cooke boşluğu doldurması için hızlıca terfi ettirildi. Cooke şimdi krala karşı suçlamayı imzalayacak ve Westminster'da yüksek bir sesle okuyacaktı. Bir devlet başkanı olarak ne ilahi hakkın ne de egemen dokunulmazlığın bir lideri, adil olan cezasıyla yüzleşmekten kurtulamayacağını göstermenin sorumluluğu onun omuzlarındaydı. Cooke sınırlı bir süre içerisinde aceleyle kovuşturmasını hazırladı.

Duruşma

Duruşma Cooke'un planlı olmayan terfisinde yalnızca on gün sonra 20 Ocak'ta başladı. Westminster salonları doksan metre uzunluğundaki ülkenin en büyük salonu olmasına rağmen insanlarla doluydu. Birçoğu hâlâ krala ateşli bir şekilde sadıktı ve bu duruşmayı durdurmak için her şeyi yapmaya hazırdı. Mahkeme başkanı John Bradshawe önlem olarak bir mermiyi durdurabilecek olan ve kurşunla kaplı şapkasını taktı ve bir suikastçının saldırması durumuna karşı cüppesinin altına zırh giydi.

Charles duruşma başladığında özel olarak atanmış bir grup yargıcın önünde yerini aldı. Charles tam da kraliyet giysileri ile donatılmıştı ve siyah ipekle kaplı, Aziz George madalyası ile süslenmiş gümüş uçlu bir bastonla yürüyordu.

Ağır zırh ile donatılmış Bradshawe, herkesin neden toplandığına dair bir konuşma ile davayı açtı. Bradshawe'in konuşması bittikten sonra, sıra Cooke'un kral hakkındaki suçlamayı okumasına gelmişti. Cooke konuşmayı okumak için ayağa kalktı ve o bunu yaptığında omzunda bastonuyla onu dürtten ve Cooke'a beklemesini söyleyen huysuz kral Charles'in dokunuşunu hisetti. Cooke bir süre sonra yeniden okumaya başladı. Kral bir kez daha bastonuyla dürttü. Cooke aldırış etmedi ve suçlamayı ikinci kez okumaya başladı. Onun iradesine karşı duran sıradan insanlara alışık olmayan öfkeli Charles, bastonuyla Cooke'a vurdu ve yerde yuvarlanan güzelce hazırlanmış olan gümüşü yerinden çıkardı.

Charles daha sonra Cooke'a eğilip mücevherini alması için eliyle işaret etti. Cooke yapmadı ve bunu yapmak yerine doğrudan kralın gözlerinin içine bakıp suçlamayı yüksek sesle okudu. Okuduğu son paragraf şöyleydi: "Ve John Cooke söz konusu vatana ihanetlerle ve suçlarla söz konusu Charles Stuart'ı bir zalim, vatan haini, katil ve İngiliz Milletler Topluluğu'na karşı amansız bir düşman olarak itham ediyor." Cooke suçlamayı yüksek bir sesle okurken Charles ekşi bir yüzle bastonunun ucunu almak için yere diz çöktü. Bu sembolleştirme pek çok yorumcuya göre geçerliliğini kaybetmedi. İlahi olarak atanmış kabul edilen bir kral dünyevi bir otoriteye boyun eğmeye sıradan biri tarafından zorlandı.

Suçlu ya da suçsuz olduğunu beyan etmesi için çağrıldığında Charles akıllıca hamlesini yaptı. "Buraya hangi güçler tarafından çağırıldığımı bilebilir miyim?" diye sordu. Yargılanan diktatörler için şimdi ortak bir taktik olarak mahkemenin meşruiyetini gerçekte reddetti ve onları meşru yasal bir organ olarak tanımayı reddetti. Duruşmanın ikinci günü de aynı şekilde geçti. Charles bunun işleri engelleyeceğine ve kendisine bu durumdan kurtulmak için bir plan yapmasına zaman tanıyacağına inanıyordu. Fakat Charles buna inanarak büyük bir hata yaptı. İç savaş nedeniyle meydana gelen ölümlerin hiçbiri için nasıl suçlu hissetmediğini duruşmanın ikinci gününden sonra gülerek samimiyetle kavalyelerine anlattı. Bu, krala güvenilmeyeceğini anlayan tedirgin Cooke'a hemen rapor edildi.

Kralın savaşta yaşanan ölümlere karşı bu bezgin tavrına öfkelenen Cooke, mahkemenin üçüncü gününde mahkûmun itiraf etmemesi hâlinde bunun gizli bir suç itirafı olarak alınması gerektiğini izah etti. Charles'a söylemesi için bir şans daha verildi ancak Charles bunun yerine mahkemenin meşruiyetine tekrar saldırmaya karar verdi. Bununla birlikte kralın kaderi tasdik edilmiş oldu. Çoğu yargıç, kralı gizli ya da örtülü itirafı sebebiyle yargılamaktan rahatsızdı. Cooke onların vicdanlarını rahatlatmak için Charles'ın İç Savaş sırasında işlediği sonsuz savaş suçlarına dair, mahkumlara işkence etmek, masum insanları yağmalamak ve onun gizli mektuplarla ele geçirilen komploları da dahil olmak üzere çok sayıda tanıkla birlikte kanıta dayanan iki günlük oturumlar yapılması çağrısında bulundu. Charles infaz edilecekti. Çok az kişi bu noktaya gelineceğini düşünmüştü ve birçok kişi daha barışçıl bir çözüm umarak duruşmaya girmişti. Ancak mahkemeyi tanımayarak ve ölümlere karşı bezgin bir tavır takınarak Charles bu kaderi onaylamıştı. Kral Charles 30 Ocak 1649'da başı kesilerek infaz edildi.

Cooke'un Krala Karşı Argümanları

Cooke, krala karşı aceleyle yazdığı suçlamasını hiç kullanmadı. Ancak Cooke, kralın başının kesilmesinden sadece bir hafta sonra söyleyeceklerini *King Charles* adıyla yayımladı. Cooke'un argümanı, tiranların hükümdarlıkları bittikten sonra bile cezalandırılmadan kalmamaları gerektiğine değinecek şekilde organize edilmiş olan hukuki, politik ve ahlaki akıl yürütmenin bir karışımıydı.

Cooke'un yasal argümanı, iç savaş sırasında yapılan acımasızlıkların Charles'ın doğrudan komutası altında olduğuna ve ona modern savaş suçu davalarında "komuta sorumluluğu" olarak bilinen şeyi verdiği odaklanıyor. Cooke bunu "eğer kötülüğü engellemek onun gücünde yatıyorsa ve kötülüğü önlemiyorsa, komutanı olarak bu onun suçudur" diyerek açıklıyor. Cooke'a göre Charles bu acımasızlıkları her an durdurabilirdi ama yapmadı ve bu yüzden de onları sanki kendisi emretmiş gibi suçluydu.

Cooke siyasi argümanları için kralın konumunun bir kişi değil bir mevki olduğunu doğruladı. Krallar Tanrı tarafından atanmak yerine insanlar tarafından seçilir çünkü Cooke'un yazdığı gibi "Tüm adil güç şimdilerde halk tarafından türetiliyor ve sunuluyor." Halk, yasaları desteklemesi ve insanların haklarını savunması için krallara güvenir. Bu yüzden birçok parlamenter bir kralın görevlerini ihlâl etmesi durumunda halk tarafından görevden alınabileceğini savundu. Cooke bunu bir adım daha ileriye götürüyor. Ona göre, kral halkın rızasıyla oluşturulmuş olan bir mevki olduğu için halk bu rızasını geri çekebilir ve kralı görevden alabilir veya eğer isterlerse daha da radikal bir şekilde monarşiyi tamamen ortadan kaldırabilir.

Cooke son olarak tiranlığa karşı ahlaki bir argüman kullanır. Cooke'un sözleriyle doğa hukuku "bir elmas kalemle yazılı olarak her mantıklı insanın kalbindedir." Cooke doğa hukukunun sonuçlarına inanıyor ve onun sonuçlarının, kendisine iktidar emanet edilen

kişinin güvene ihanet ettiğinde ve halkın düşmanı hâline geldiğinde ağır bir cezayı hak etmesi olduğu açıktır. Cooke Tanrı'nın kanununun ve doğa kanununun "insanların kalplerinde yazılı olduğunu" açıklar ve "eğer kral bir zorba olursa insanlar için öleceğini" belirtir.

Monarşinin Geri Dönüşü

Charles'ın ölümünden sonra İngiltere cumhuriyet olarak ilan edildi ve monarşi resmi olarak kaldırıldı. Ne yazık ki Cooke'un hikâyesinin sonu bu değildi. Hiçbir hükümdar tarafından yönetilmeyen İngiltere devletinin cumhuriyeti, kralın oğlu II. Charles göreve getirilmeden önce sadece on bir yıl sürdü.

Charles sonuna kadar yanlış hiçbir şey yapmamış olan masum bir adam olduğunu iddia etti ve kurban rolünü mükemmel bir şekilde oynadı. Modern gözlemciler için şaşırtıcı olabilecek şey ise birçok İngiliz'in hâlâ monarşi hakkında olumlu görüşlere sahip olmasıydı. Neticede alternatifleri hakkında çok az şey biliyorlardı. Yüzlerce yıllık propagandayı insanların zihninden çıkarmak zordur. Monarşinin değiştirilmesi çok fazla kaosa yol açtığında insanlar eğer bir hükümdara sahip olsalar daha mı iyi olurdu diye düşünmeye başladılar.

Cooke'un Ölümü

1660'da II. Charles geri döndüğünde daha fazla kan dökülmesini önlemek için genel bir af ilan etti (babasının ölümünde önemli rolleri olanlar hariç). Cooke hızla tutuklandı ve dört ay hapiste tutuldu. Cooke'un davası ağızına kadar jüri ile dolu olan ve sürekli değişen yasalara tabi olan son derece adaletsiz bir davaydı. Cooke buna rağmen bu konuda başka bir seçeneği olmadığını öne sürerek kendisini takdire şayan bir şekilde savundu. Cooke, avukatların kendilerine verilen davaları itibarlarına verebileceği zarar ne olursa olsun kabul etmeleri gerektiğine katıldığını belirtti. Bu günümüzde bizim "taksi sırası kuralı/başvuran müvekkili kabul etme zorunluluğu kuralı" dediğimiz bir ilkedir (Taksicilere benzer şekilde avukatlar da her zaman kime hizmet edeceklerini seçmezler). Kraliyet taraftarı olan yargıçlar Cooke'u kötü muamele ile suçladı. Cooke sonunda vatana ihanetin kötü bir üne sahip cezası olan asılmak, çekilmek ve dörde bölünmeye mahkûm edildi.

Cooke'un ölümsüz inancı kendisini bekleyen korkunç sona rağmen onu sakinleştirdi ve toparladı. Cooke'un karısı idamdan önce onu ziyaret etmesine izin verildiğinde kocası için yüksek sesle ağladı. Cooke ona cevap verdi ve şöyle dedi: "Bunun bir parçası olmayalım ve ağlamayalım, cennette tüm gözyaşları gözlerimizden silinecek." 16 Ekim 1660 tarihinde Cooke öldürüldü. Doğru şeyi yaptığına dair yürekten inancından asla vazgeçmedi. Cooke'un gözünde, kendisi ister kral olsun ister çok yoksul olsun tüm insanların kanun önünde eşit olduğu ilkesi için savaşmıştı. Cooke tutukluyken yazdığı bir

mektupta hayatını “evrenselliği tikelliğe tercih eden o yüce ilkeye” adadığını açıkladı. O ilke, tüm yasaları tüm insanlara fakir ya da kral olması fark etmeksizin eşit bir şekilde uygulamaktır. Kendini adalete adanmış bir insanın böylesine adaletsiz bir şekilde ölmesi acımasızcadır.

Cooke’un Hafife Alınan Mirası

Bu olanların hepsi bir hiç içinmiş gibi görünebilir. Sonuçta cumhuriyet başarısız oldu ve sonunda monarşi kazandı. Ancak tarih Cooke gibi insanların fedakarlığını haklı çıkardı. Parlamento kendini cesaretle savundu ve bir daha asla bastırılmadı. Charles’ın oğlu II. James 1688’de büyükbabasının mutlakiyetçi politikalarını tekrar canlandırmaya çalıştığında düşürüldü ve Muhteşem Devrim’de (1688 Devrimi) Prens Orange (III. William) ile değiştirildi. Bu devrimin arkasından Amerikan Haklar Bildirgesi’ne ilham veren İngiliz Haklar Bildirgesi oluşturuldu. Kral Charles’ın davası, yasal ilkelere son derece saygılı bir emsal oluşturdu ve yöneticilerin vatandaşlarına borçlu oldukları görevleri yerine getirmeleri gerektiği ilkesini aştı.

Ancak Cooke tarih tarafından epey zorlandı. Geoffery Robertson’ın The Tyrannicide Brief adlı eserinin dışından Cooke’un hayatını ve davadaki rolünü derinlemesine inceleyen birkaç kitap var. Cooke’un belirsizliğe düşürülmesi büyük bir trajedir. Çok az insan zorbalardan saltanatını sona erdirdi ve çok daha azı onları adalete teslim etti. Liberterler, klasik liberaller, anarşistler ve gerçekten devlet iktidarından şüphe eden herkes arasında Cooke kahraman bir figür olarak övülmelidir. Hayatı boyunca Cooke, güçlü ve zengin olanın cezaya çarptırılmadan toplumun geri kalanını idaresi altına alamayacağı daha eşitlikçi bir hukuk sisteminin savunucusuydu. Cooke bu konuda önemli bir emsal oluşturdu: Bir kişi ne kadar yüksek statüde biri olursa olsun hatta kral bile olsa yasa onların üstünde yer alır.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan sosyalbilimler.org, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube’da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*’i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten aboneliği olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org’da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org’da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.